

med Hensyn til Tyendets Logis, BESPISNING osv., men Udviklingen er gaaet meget betydeligt frem og gaar betydeligt frem hver eneste Dag. Naar den ærede Ordfører særlig beklager Forholdene paa de store Gaarde, saa paastaar jeg, at han der tager fejl, jeg tror, at han ser fejl. Der er naturligvis Undtagelser alle Steder, men gennemgaaende har man vistnok i den sidste Menneskealder særlig paa de store Gaarde arbejdet hen til bedre Forhold for Tyendet, baade med Hensyn til Kost- og Boligforhold. Det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds omtalte Forholdene i Borgestuen. Jeg tror ikke, at man gennem en Lov kan forbedre Tønen i en Borgestue og Omgangen mellem Mand og Kvinde paa disse Steder, men jeg antager, at Forbedringer i saa Henseende følge naturligen med Kulturudviklingen, med Opdragelsen og med hele den Udvikling, som vort Samfund vel stadig undergaar hen imod det bedre. Jeg tror ikke, at man særlig paa de store Ejendomme vil finde saa slette Forhold for Tyendets Vedkommende som paa de mindre Ejendomme, hvor efterhaanden det patriarkalske Forhold er bortfaldet, at Husbond og Madmoder til Dels delte Kaar med Tyendet, der tror jeg, at Forholdet for Tyendet er nok saa uheldigt som paa de større Ejendomme.

Endelig udtalte den ærede Ordfører, at hvis vi skulle beholde Skudsmaalsbøger, maa vi ved en Revision af Tyendeloven fordrø, at Husbond og Madmødre ogsaa faa Skudsmaalsbøger. Det er jeg egentlig talt meget enig med det ærede Medlem i. (*Ordføreren for Forespørgerne* [Sabroe]: Det var Berg, der foreslog det.) Og der er det jo saa heldigt, at dette ogsaa efterhaanden er blevet indført, thi der kan jo ikke være Spørgsmaal om, at Husbond og Madmødre nu lige saa godt faa deres Skudsmaal som Tyendet. Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at i gamle Dage averterede Husbond og Madmødre jevnlige i Bladene efter Tyende; men nu er det Tyendet, der averterer for at søge Plads, og saa kan man indlægge Billet. Jeg tror nok, at naar der tropper en halv Snes Madmødre op hos en Kokkepige, maa de ogsaa fremlægge Attest for, hvad de due til, eller naar der kommer en halv Snes Proprietærer hos en Røgtter, som har averteret efter en Husbond, bliver man ogsaa der nødt til at fremlægge Attest for, hvad man duer til. Jeg tror, at det for Tiden er temmelig lige, at man fra begge Sider fordrer Skudsmaal.

Og hvad Ferien angaar, som det ærede

Medlem ønskede for Tyendet, og som vistnok ogsaa en forudgaaende æret Taler nævnedes, da tager Tyendet sig den Ferie, det vil have; de spørge ikke om det, det vil sige, de spørge nok, og saa siger man: Ja, naturligvis; men hvis man tilfældigvis ikke siger ja, er der ikke noget i Vejen for, at Tyendet tager Ferien alligevel, og det er da ikke saa let at tage til Marked og hente vedkommende hjem og anklage ham hos Herredsfogeden; i Reglen tier man stille. Hvis vi i Øjeblikket skulde opgøre Forholdet mellem Husbond og Tyende paa Landet, tror jeg nok, at det er Tyendet, der har den største Magt, og at Husbonderne have al mulig Grund til at ønske at faa Tyendeloven forandret, revideret. Som sagt, Tyendet tager sig sin Ferie, og det er rimeligt, at de faa den. Men der er en anden Ting, som vi f. Eks. ogsaa gerne vilde have forandret ved Tyendeloven, det er Skiftetiderne. Det er ogsaa en Byrde for Husbonderne, at Skiftetiderne falde i Maj og November, det er noget nær de uheldigste Tider for Jordbrugerne at skifte paa. Skulle vi have Tyendeloven revideret, ville vi have baade Ferier og Skiftetider lagte ind deri, saa de kunne blive lovmæssige. Nu tager Tyendet sig sin Ferie akkurat, naar det vil, de skifte hvad Dag, de ville, og tage Ferie, naar de ville. Jeg slutter mig fuldstændigt til den ærede Ordfører for Forespørgerne i Ønsket om at faa Tyendeloven revideret. Det vil være en Fordel for Husbonden som for Tyendet at faa en fornuftig Revision. For mig maa de ophæve den helt, men i Tyendets Interesse haaber jeg, vi maa faa en revideret Tyendelov, der kan blive Grundlag for et behageligt fremtidigt Samarbejde mellem Husbond og Tyende. Hermed anbefaler ogsaa jeg Forespørgselen til den højtærede Minister.

Ordføreren for Forespørgerne (*Sabroe*): Jeg har jo al Grund til at være glad ved eller i hvert Fald forholdsvis tilfreds med den Forhandling, der har fundet Sted umiddelbart efter de Udtalelser, hvormed jeg indledede den Forespørgsel, som vort Parti har tilladt sig at rette til den højtærede Justitsminister. Forhandlingen har naturligvis været præget af, at de mange Talere, der have taget Del i Debatten, have været Husbond. Jeg nærrer ingen Tvivl om, at hvis det modsatte havde været Tilfældet, vilde den Karakteristik af Tyendeforholdene, som er bleven givet af en Række Talere, ikke være bleven saa mild, som nu navnlig den ærede